ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

Factors Affecting Primary Schools Effectiveness Under the Sisaket Primary Education Service Area Office 3

อัครภูมิศาสตร์ เงางาม[1],
สุชาติ หอมจันทร์[2] และ วินิรณี ทัศนะเทพ[3]
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์[1,2,3]
Akhaphumsat Ngao-ngam[1],
Suchart Homjan[2] and Winiranee Thassanathep[3]
Buriram Rajabhat University[1,2,3]
Corresponding Author, Email: 640426021009@bru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 2) ศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X_1) ปัจจัยด้านแรงจูงใจ (X_2) ปัจจัยด้านครู (X_3) และปัจจัยด้านผู้บริหาร (X_4) 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทั้ง 4 ด้าน กับประสิทธิผลของโรงเรียน 4) สร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 322 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .988 และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทั้ง 4 ด้าน มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .977 -.987 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และสถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1) ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.80, S.D. = 0.72)

2) ระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.67, S.D. = 0.72)

---

* ได้รับบทความ: 8 พฤศจิกายน 2568; แก้ไขบทความ: 28 มีนาคม 2569; ตอบรับตีพิมพ์: 30 มิถุนายน 2569
Received: 8 November 2025; Revised: 28 March 2026; Accepted: 30 June 2026 *pp.398-413*

3) ตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรเกณฑ์ทุกตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดย ด้าน X_1 X_2 และ X_3 มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และด้าน X_4 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ

4) สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เป็นดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 2.707 + .137X_1 + .221X_2 + .085X_3$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_Y = 0.266Z_{X1} + 0.353Z_{X2} + 0.172Z_{X3}$$

คำสำคัญ: ประสิทธิผลของโรงเรียน; ภาวะผู้นำ; การถดถอยพหุคูณ

Abstract

The purposes of this research were to: 1) examine the effectiveness of primary schools under the jurisdiction of the Office of Sisaket Primary Educational Service Area 3; 2) investigate the factors related to transformational leadership (X_1), motivation (X_2), teacher-related (X_3), and administrator-related factors (X_4); 3) study the relationships between 4 factors with school effectiveness; and 4) develop a predictive equation for school effectiveness based on these factors. The sample consisted of 322 teachers under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area 3, selected through multi-stage random sampling. The research instruments were five-level Likert scale questionnaires, including: a questionnaire on perceptions of school effectiveness (reliability = .988), and a questionnaire assessing opinions on the 4 factors (reliability .977 - .987). The statistical methods used included Pearson's product-moment correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis.

Research Findings

1) The overall and dimensional levels of school effectiveness were found to be at the highest level ($\bar{x}$ = 4.80, S.D. = 0.72).

2) The overall and dimensional levels of administrative factors influencing school effectiveness were also at the highest level ($\bar{x}$ = 4.67, S.D. = 0.72).

3) The predictor variables were found to have positive correlations with all criterion variables at a statistical significance level of .01 for X_1, X_2 and X_3; and at a statistical significance level of .05 for X_4.

4) The predictive equation for factors affecting the effectiveness was formulated as follows:

Prediction equation in raw scores:

$$Y' = 2.707 + .137X_1 + .221X_2 + .085X_3$$

Prediction equation in standardized scores:

$$Z'_Y = 0.266Z_{X1} + 0.353Z_{X2} + 0.172Z_{X3}$$

Keywords: School Effectiveness; Leadership; Multiple Regression

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553) มาตรา 39 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา 4 ด้าน (วิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป) ไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด เพื่อให้สถานศึกษามีความอิสระ คล่องตัว และรวดเร็วในการดำเนินงาน ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การกระจายอำนาจนี้เป็น ปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง

ในการบริหารจัดการ พัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล รวมถึงการวัดปัจจัยเกื้อหนุนคุณภาพนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2553) การบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายต้องอาศัยการระดมความช่วยเหลือจากกลุ่มผู้มีส่วนร่วม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาคท้องถิ่น และภาคการเมือง เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและลงทุนด้านการศึกษา อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงสะท้อนปัญหาการศึกษา คือ การลงทุนด้านงบประมาณและทรัพยากรสูง แต่คุณภาพผู้เรียนยังต่ำกว่าที่ควรจะเป็น พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำ และผู้เรียนขาดทักษะ/คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ปัญหานี้ชี้กลับไปยังความด้อยคุณภาพและประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา คุณภาพของครูและผู้บริหาร รวมถึงองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ปรัชญา นโยบาย ความต่อเนื่อง ความเหลื่อมล้ำ และกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557) ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ที่ส่งผลต่อทัศนคติ แรงจูงใจ และประสิทธิภาพ/ประสิทธิผลขององค์กร ความสำเร็จของงานทุกด้านขึ้นอยู่กับการวินิจฉัยสั่งการของผู้บริหาร ดังนั้น ผู้บริหารจึง ต้องมีคุณสมบัติเหมาะสม และเข้าใจปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

การบริหารโรงเรียน เพื่อให้มีประสิทธิผลนั้นต้องใช้ปัจจัยการบริหารหลายอย่างแต่ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดที่สำคัญที่สุดของประสิทธิผลของโรงเรียน 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยด้านครู ได้แก่ ความสามารถในการบริหาร ความเชื่อของผู้บริหาร ปัจจัยด้านพฤติกรรมการบริหาร ได้แก่ ภาวะผู้นำ การตัดสินใจ แรงจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การมีส่วนร่วม และปัจจัยด้านสถานการณ์ของโรงเรียน ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน การสนับสนุนทางสังคมของครูแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู บรรยากาศของโรงเรียน และสถานะทางเศรษฐกิจทางสังคมภายนอกที่ทำให้ครูมีความพึงพอใจ มีความสำเร็จในการผลิตนักเรียน และ โรงเรียนมีประสิทธิผล ในการบริหารและการจัดการทางการศึกษาผู้บริหารจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ถึงปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จในการจัดการศึกษา

ประสิทธิผลของสถานศึกษานั้นเป็นตัวบ่งชี้ว่า การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จหรือไม่เพียงใดนั้น จำป็นต้องมีการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งเป็นการศึกษาถึงข้อมูลความสำเร็จของสถานศึกษาอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงประสิทธิผล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ตามแนวคิดของมอทท์ (Mott, 1972, cited in Hoy & Miskel, 2008) ได้พิจารณาจากองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถ ในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา 4) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 มีจำนวนโรงเรียนในสังกัด จำนวน 198 แห่ง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีผลการประเมินมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการองค์การสู่ความเป็นเลิศ มาตรฐานที่ 2 การบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ มาตรฐานที่ 3 สัมฤทธิผลของการบริหารและการจัดการศึกษา อยู่ในระดับ “คุณภาพดี” แต่ในทางตรงกันข้าม ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2563 ของนักเรียนในสังกัดกลับพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยใน 5 กลุ่มสาระหลักต่ำกว่าระดับประเทศทุกกลุ่มสาระ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3, 2565) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ประสิทธิภาพในการบริหารระดับนโยบายหรือระดับเขตพื้นที่ ยังไม่สามารถส่งผ่านไปสู่ประสิทธิผลในระดับสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม นั่นคือผลการทดสอบ O-NET ที่เกิดขึ้นไม่ได้เป็นเพียงปัญหาทางวิชาการ แต่เป็นสัญญาณที่สะท้อนถึงข้อบกพร่องในปัจจัยเชิงสาเหตุภายในสถานศึกษาที่ยังขาดการศึกษาเชิงลึก

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 สำหรับการบริหารสถานศึกษาในการปรับปรุงการบริหาร เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา ตระหนักและเห็นความสำคัญ ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครูและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านผู้บริหาร

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างด้านปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน

4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน จากปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านผู้บริหาร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,908 คน จากสถานศึกษาจำนวน 198 โรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 18 เมษายน 2566)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 322 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie และ Morgan (1970 อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542) และใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดยดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดอำเภอทั้ง 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอขุขันธ์ อำเภอปรางค์กู่ อำเภอไพรบึง และอำเภอภูสิงห์ เป็นหน่วยในการสุ่ม

2. จำแนกโรงเรียนในแต่ละอำเภอตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่

3. สุ่มโรงเรียนในแต่ละขนาดของแต่ละอำเภอในสัดส่วนร้อยละ 20 ได้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 61 โรงเรียน

4. สุ่มครูผู้สอนจากโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกตามสัดส่วนของจำนวนครูในแต่ละโรงเรียน จนได้กลุ่มตัวอย่างครบจำนวน 322 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พัฒนาจากแนวคิดของ Mott (1972, cited in Hoy & Miskel, 2008) ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Best และ Kahn (1993)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ (1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (2) แรงจูงใจ (3) ปัจจัยด้านครู และ (4) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การกำหนดระดับคะแนนของแบบสอบถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด 4 หมายถึง ระดับมาก 3 หมายถึง ระดับปานกลาง 2 หมายถึง ระดับน้อย และ 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด โดยแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2556)

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง แรงจูงใจ ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านผู้บริหาร

2. กำหนดกรอบแนวคิดและนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา จำนวน 104 ข้อ

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) กำหนดเกณฑ์ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561) ผลการประเมินพบว่ามีข้อคำถามที่ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 6 ข้อ คงเหลือข้อคำถามที่ใช้ได้จำนวน 98 ข้อ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

6. ผลการวิเคราะห์พบว่า แบบสอบถามประสิทธิผลของโรงเรียนมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .988 ส่วนแบบสอบถามด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านแรงจูงใจ ด้านครู และด้านผู้บริหาร มีค่าความ

เชื่อมั่นเท่ากับ .987, .986, .983 และ .977 ตามลำดับ แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงและสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมแบบสอบถามไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและกำหนดระยะเวลาการส่งคืนภายใน 30 วัน

3. ผู้แทนผู้วิจัยในแต่ละอำเภอเป็นผู้แจกและรวบรวมแบบสอบถามจากครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 322 ฉบับ และได้รับคืนครบทั้ง 322 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบว่าการเข้าร่วมการวิจัยเป็นไปโดยสมัครใจ ข้อมูลที่ได้รับจะเก็บรักษาเป็นความลับและนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล กำหนดรหัสข้อมูล และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนและปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษาและประสิทธิผลของโรงเรียนด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

4. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสามารถของตัวแปรอิสระในการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.80, S.D. = 0.72) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนในสังกัดมีผลการดำเนินงานที่สามารถบรรลุเป้าหมายด้านการจัดการศึกษา ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาองค์กร และการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

ตัวแปร	M	S.D.	ระดับ
ประสิทธิผลของโรงเรียน (โดยรวม)	4.80	0.72	มากที่สุด

2. ผลการศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่า ทุกปัจจัยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยปัจจัยด้านครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (M = 4.72, SD = 0.56) รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร (M = 4.68, SD = 0.62) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (M = 4.67, S.D. = 0.72) และปัจจัยด้านแรงจูงใจ (M = 4.64, S.D. = 0.71) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

ปัจจัย	M	S.D.	ระดับ
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X_1)	4.67	0.72	มากที่สุด
แรงจูงใจ (X_2)	4.64	0.71	มากที่สุด
ครู (X_3)	4.72	0.56	มากที่สุด
ผู้บริหาร (X_4)	4.68	0.62	มากที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับประสิทธิผลของโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยปัจจัยด้านแรงจูงใจ (X_2) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนสูงที่สุด ($r = .404$, $p < .01$) รองลงมา ได้แก่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X_1; $r = .382$, $p < .01$) ด้านครู (X_3; $r = .208$, $p < .01$) และด้านผู้บริหาร (X_4; $r = .132$, $p < .05$) ทั้งนี้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระมีค่าอยู่ระหว่าง -.026 ถึง .343 ซึ่งไม่อยู่ในระดับที่ก่อให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์เชิงพหุ (Multicollinearity) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	Y
X_1	1.000	.160*	.343**	.060	.382**
X_2		1.000	.047	-.026	.404**
X_3			1.000	.331**	.208**
X_4				1.000	.132*

หมายเหตุ: **p < .01, *p < .05

4. ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า มีตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ ด้านแรงจูงใจ (X_2) ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X_1) และด้านครู (X_3)

เมื่อพิจารณาเป็นลำดับ พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของโรงเรียนได้ร้อยละ 16.30 (R^2 = .163) เมื่อเพิ่มปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถอธิบายความแปรปรวนเพิ่มเป็นร้อยละ 26.60 (R^2 = .266) และเมื่อเพิ่มปัจจัยด้านครู สามารถอธิบายความแปรปรวนรวมได้ร้อยละ 29.30 (R^2 = .293) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ตัวแปร	R	R^2	Adjusted R^2	SEest	F	p
X_2	.404	.163	.161	.211	62.442	.000
X_2, X_1	.516	.266	.262	.198	44.860	.000
X_2, X_1, X_3	.541	.293	.286	.195	11.756	.001

5. สมการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมากที่สุด (β = .353) รองลงมา ได้แก่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (β = .266) และด้านครู (β = .172) ตามลำดับ โดยค่า Tolerance อยู่ระหว่าง .785–.973 และค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.028–1.273 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีปัญหา Multicollinearity ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์

ตัวแปร	B	SE	β	t	p	Toler-ance	VIF
ค่าคงที่	2.707	.184	-	14.681	.000	-	-
แรงจูงใจ (X_2)	.221	.030	.353	7.397	.000	.859	1.164
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X_1)	.137	.026	.266	5.235	.000	.973	1.028
ครู (X_3)	.085	.025	.172	3.429	.001	.785	1.273

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการคะแนนดิบ

$$Y = 2.707 + 0.137X_1 + 0.221X_2 + 0.085X_3$$

สมการคะแนนมาตรฐาน

$$ZY = 0.266ZX_1 + 0.353ZX_2 + 0.172ZX_3$$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.80, S.D. = 0.72) สะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนสามารถดำเนินงานตามพันธกิจด้านการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การส่งเสริมเจตคติที่ดี การพัฒนาองค์กร และการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Mott (1972, cited in Hoy & Miskel, 2008) ที่อธิบายว่าประสิทธิผลของโรงเรียนพิจารณาจากความสามารถในการบรรลุเป้าหมายขององค์กรในหลายมิติ ไม่ได้จำกัดเพียงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น แต่รวมถึงการพัฒนาองค์กรและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงด้วย

ผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับงานวิจัยของยุวเรศ ประดู่ บรรจง เจริญสุข และโสภณ เพ็ชรพวง (2564) ที่พบว่าประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณิษา ทองดี และโสภา อำนวยรัตน์ (2567) ที่รายงานว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีประสิทธิผลในการบริหารงานอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วมของบุคลากร และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยยกระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูในสถานศึกษามีการรับรู้ต่อปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อความสำเร็จของโรงเรียนในระดับสูง ซึ่งสามารถอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการกำหนดวิสัยทัศน์ สร้างแรงบันดาลใจ สนับสนุนการทำงานเป็นทีม และส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ส่งผลให้บุคลากรสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและร่วมกันพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Bennis (1984) ที่เสนอว่าภาวะผู้นำเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของยุวเรศ ประดู่ บรรจง เจริญสุข และโสภณ เพ็ชรพวง (2564) ที่พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในระดับสูง

2.2 ด้านแรงจูงใจ

แรงจูงใจเป็นปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และยังเป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้ดีที่สุด ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เมื่อครูได้รับการยอมรับ มีขวัญกำลังใจ และได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติงาน จะส่งผลให้เกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Luthans (1998) ที่อธิบายว่าแรงจูงใจเป็นพลังผลักดันให้บุคคลใช้ศักยภาพของตนในการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณิษา ทองดี และโสภา อำนวยรัตน์ (2567) ที่พบว่าปัจจัยด้านแรงจูงใจส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

2.3 ด้านครู

ปัจจัยด้านครูอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าครูเป็นทรัพยากรสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ Day (1999) ที่ระบุว่าคุณภาพของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและประสิทธิผลของโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนานาพร นวลตา (2566) ที่พบว่าการพัฒนาศักยภาพครูมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

2.4 ด้านผู้บริหาร

ปัจจัยด้านผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารมีบทบาทในการกำหนด

นโยบาย วางแผนการบริหาร จัดสรรทรัพยากร และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้การดำเนินงานของโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ Kaiser (2000) ที่กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ด้านวิชาการ สนับสนุนการพัฒนาครู และสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการพัฒนาโรงเรียน รวมทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนานาพร นวลตา (2566)

3. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนพบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านครู สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้ร้อยละ 29.30 โดยแรงจูงใจเป็นตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์สูงที่สุด (β = .353) รองลงมา ได้แก่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (β = .266) และด้านครู (β = .172)

ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนว่า แม้ปัจจัยทั้งสามจะมีความสำคัญร่วมกัน แต่แรงจูงใจของครูเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมากที่สุด เนื่องจากเป็นแรงผลักดันให้ครูทุ่มเทต่อการปฏิบัติงาน พัฒนาตนเอง และสร้างคุณภาพการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ขณะที่ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารช่วยสร้างวิสัยทัศน์และวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการพัฒนา ส่วนคุณภาพของครูเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงนโยบายและการบริหารไปสู่ผลลัพธ์ทางการศึกษาที่เป็นรูปธรรม

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของงามตา ธานีวรรณ (2554) ที่พบว่าภาวะผู้นำและแรงจูงใจสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของสาวิตรี บุญนุกูล (2563) และณธกร ภาโนมัย และเพียงแข ภูผายาง (2564) ที่รายงานว่าปัจจัยด้านภาวะผู้นำ แรงจูงใจ และปัจจัยด้านครู เป็นตัวแปรสำคัญในการอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูอย่างเป็นระบบ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสูงที่สุด ทั้งนี้ควรส่งเสริมระบบการยกย่องเชิดชูเกียรติ การสร้างความก้าวหน้าในวิชาชีพ การพัฒนาสวัสดิการ และการสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ควรพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยจัดโครงการพัฒนาผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างวิสัยทัศน์ ความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลง

การสร้างแรงบันดาลใจ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากร อันจะนำไปสู่การยกระดับประสิทธิผลของโรงเรียน

1.3 หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพครูอย่างต่อเนื่อง โดยสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อเพิ่มคุณภาพการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างระบบการบริหารที่มุ่งส่งเสริมแรงจูงใจของครู โดยเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รับฟังความคิดเห็น และกำหนดเป้าหมายการพัฒนาร่วมกัน พร้อมทั้งให้การยอมรับและเสริมแรงเชิงบวกอย่างเหมาะสม

2.2 โรงเรียนควรส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในทุกระดับ โดยสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดกว้างต่อการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา เพื่อให้บุคลากรสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ครูควรได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการออกแบบการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและเพิ่มประสิทธิผลของโรงเรียน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่นที่อาจส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เช่น วัฒนธรรมองค์การ บรรยากาศองค์การ การมีส่วนร่วมของชุมชน ความผูกพันต่อองค์การ หรือสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและครู เพื่อเพิ่มความสามารถในการอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของโรงเรียน เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอธิบายได้ร้อยละ 29.30

3.2 ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น หรือเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดและบริบทแตกต่างกัน เพื่อทดสอบความคงที่ของตัวแบบและเพิ่มความสามารถในการอ้างอิงผลการวิจัย

3.3 ควรใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) หรือการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษากลไกและเงื่อนไขที่ทำให้ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และคุณภาพครู ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในเชิงลึก อันจะนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

งามตา ธานีวรรณ. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 5(2), 15-27. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EduAdm_buu/article/view/11381

ณธกร ภาโนมัย และ เพียงแข ภูผายาง. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 11(2), 212-225. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/neuarj/article/view/249553

ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2561). การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา. ตักสิลาการพิมพ์.

นานาพร นวลตา (2566) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาตรมหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.

พรรณิษา ทองดี และ โสภา อำนวยรัตน์. (2567). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 12(1), 65–80. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/UDRUAJ/article/view/271671

ยุวเรศ ประดู่, บรรจง เจริญสุข และโสภณ เพ็ชรพวง. (2564). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 3. วารสารการวัด ประเมินผล สถิติ และการวิจัยทางสังคมศาสตร์, 2(1), 47–56. https://so03.tci-thaijo.org/index.php/mesr/article/view/253448

สาวิตรี บุญนุกูล. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วารสารวิจัยรำไพพรรณี, 14(1), 5-14. https://so05.tci-thaijo.org/index.php/RRBR/article/view/240312

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 3. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. ศรีสะเกษ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). รายงานการวิจัย แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

Bennis, W. (1984). The Four Competencies of Leadership. Training and Development Journal, 38(8), 14-19. https://psycnet.apa.org/record/1984-32892-001

Best, J. W., & Kahn, J. V. (1993). Research in education. (7th ed.). Allyn and Bacon.

Day, C. (1999). Developing teachers: The challenges of lifelong learning. Falmer Press.

Hoy, W. K., & Miskel, C. (2008). Educational administration: Theory research and practice. McGraw-Hill.

Kaiser S.M. (2000). Mapping the learning organization: Exploring a model of organizational learning. [Ph.D. Dissertation] Louisiana State University.

Luthans, F. (1998). Organizational behavior. (8th ed.). McGraw-Hill.